



# **Nämndens budget och verksamhetsplan 2023**

**Nämnden för inköp och upphandling**

# Innehållsförteckning

<b>1</b>	<b>Inledning</b> .....	<b>3</b>
1.1	Sammanfattning .....	3
<b>2</b>	<b>Förutsättningar</b> .....	<b>4</b>
2.1	Styrning och ledning.....	4
2.2	Personal .....	4
2.3	Ekonomi .....	5
2.4	Omvärldsanalys .....	6
<b>3</b>	<b>Riskhantering</b> .....	<b>8</b>
<b>4</b>	<b>Grunduppdraget</b> .....	<b>9</b>
4.1	Mått och indikatorer.....	11
<b>5</b>	<b>Kommunfullmäktiges mål till nämnden 2023</b> .....	<b>12</b>
5.1	Göteborgs Stad ska styras transparent och resurseffektivt.	12
5.2	Göteborg stads inköp- och upphandlingsprocesser ska bli mer effektiva och bidra till att nå samtliga hållbarhetsmål... 13	
5.3	Göteborgs klimatavtryck ska kraftigt minska för att vara nära noll senast 2030 i linje med Göteborgs Stads miljö- och klimatprogram. ....	14
5.4	Arbetsmiljön och arbetsvillkoren för Göteborgs Stads anställda ska förbättras. ....	15
<b>6</b>	<b>Kommunfullmäktiges uppdrag till nämnden 2023</b> .....	<b>16</b>
<b>7</b>	<b>Resursfördelning</b> .....	<b>18</b>
7.1	Effektiv resursanvändning .....	18
7.2	Driftbudget.....	18

## Bilagor

*Bilaga: Samlad riskbild Åtgärdsplan Internkontrollplan 2023*

# 1 Inledning

Kommunfullmäktiges budget är Göteborgs Stads övergripande styrdokument och ska styra stadens utveckling. Göteborgarnas behov ska vara vägledande. Viktigt är också att medarbetarna i Göteborgs Stad får möjlighet att engagera sig och vara delaktiga i verksamhetens utveckling.

Budgeten lyfter fram de mål och uppdrag som är särskilt prioriterade. Övrigt ska utföras som tidigare, enligt gällande lagstiftning och övriga styrdokument. Lagstiftning och ekonomiska ramar står över mål, riktlinjer, planer, program och policys, som ska ses som stödjande dokument.

## **Från kommunfullmäktiges budget till lokalt budgetdokument**

Det är nämndens ansvar att göra verklighet av budgetens inriktningar och prioriterade mål. Förvaltningen föreslår konkretiseringar och anpassningar av målen efter förvaltningens situation. Budgeten anger de strategiska vägval som behövs för att i större utsträckning nå målen.

När nämnden tagit beslut om nämndens budget och verksamhetsplan, tar förvaltningen hand om mål och uppdrag. Nämndens budget och verksamhetsplan är förvaltningens övergripande plan. Avdelningarnas verksamhetsplaner innehåller mer detaljerade beskrivningar av hur verksamheterna konkret ska arbeta för att nå målen.

## 1.1 Sammanfattning

I nämndens budget och verksamhetsplan för 2023 konkretiseras och omhändertas fullmäktiges mål och uppdrag.

Förvaltningen föreslår att nämnden, utöver de uppdrag som särskilt riktats till nämnden, prioriterar fyra av målen i KF:s budget.

- Göteborgs Stad ska styras transparent och resurseffektivt
- Göteborg stads inköp- och upphandlingsprocesser ska bli mer effektiva och bidra till att nå samtliga hållbarhetsmål
- Göteborgs klimatavtryck ska kraftigt minska för att vara nära noll senast 2030 i linje med Göteborgs Stads miljö- och klimatprogram
- Arbetsmiljön och arbetsvillkoren för Göteborgs Stads anställda ska förbättras

Nämnden har beslutat om en Samlad riskbild, åtgärdsplan och Internkontrollplan för 2023, vilken bifogas som bilaga till Budget och verksamhetsplan.

## 2 Förutsättningar

### 2.1 Styrning och ledning

Nämndens grunduppdrag regleras i nämndens reglemente. I reglementet (från januari 2023) beskrivs nämndens uppdrag så här:

#### Det kommunala ändamålet

Nämnden har ett huvudansvar för stadens gemensamma inköpsprocess och ska också vara Göteborgs Stads inköpscentral för samtliga förvaltningar och de bolag och föreningar där Göteborgs Stad är förvaltare eller, direkt eller indirekt, utser en majoritet av styrelsen eller motsvarande. Nämndens verksamhet är av strategisk betydelse för att staden utifrån uppställda krav ska kunna uppnå bästa möjliga affärsvillkor samt för att säkerställa att syfte i Göteborgs Stads riktlinje för inköp och upphandling uppnås.

Nämndens **verksamhetsområde och uppgifter** beskrivs under följande tre delar:

- Nämnden ansvarar för att leda utvecklingen inom inköp och upphandling i Göteborgs stad
- Nämnden är Göteborgs Stads och Göteborgsregionens inköpscentral
- Nämnden stödjer staden med tjänster inom nämndens alla verksamhetsområden

#### Förvaltningens kunder är:

- förvaltningar och bolag inom Göteborgs Stad (koncernen)
- organisationer som har samverkansavtal för upphandling med förvaltningen

Utifrån koncernperspektivet har nämnden i uppdrag att leda och driva utvecklingen inom inköp och upphandling i staden, och att verka för stadens gemensamma bästa. Enligt stadens riktlinje för Inköp och upphandling ska all anskaffning av varor, tjänster och entreprenader baseras på en helhetssyn där stadens gemensamma bästa har företräde framför enskild verksamhets intresse. Leverantörsmarknaden är av yttersta vikt för att Inköp och upphandling ska kunna utföra sitt uppdrag. Därför måste förvaltningen arbeta för att det ska vara attraktivt för företag att lämna anbud, till exempel genom en rättvis behandling och genom att göra det enkelt att lämna anbud. Att utgå från leverantörsmarknaden är en viktig del i arbetet med att utveckla inköp i staden. Det sker bland annat inom kategoristyrning, som är en metod för styrning av inköp mot gemensamma mål.

I kategoristyrningsarbetet samlas stadens kompetens kring leverantörsmarknaden vilket möjliggör utveckling av leverantörsmarknaden utifrån Göteborgs stads målsättningar, behov och krav.

### 2.2 Personal

Inköp och upphandling ska vara en attraktiv arbetsplats med god arbetsmiljö och goda arbetsvillkor. Det är förvaltningen, genom att ha medarbetare som är stolta över och känner mening i det dom och förvaltningen levererar. Genom sitt ledarskap ger cheferna goda förutsättningar för medarbetarna att ta ansvar, bidra och utvecklas med målet att nå visionen om förvaltningen för inköp och upphandling som den ledande inköp- och upphandlingsorganisationen som har fullt

förtroende från våra kunder.

Förvaltningen ska fortsätta arbeta för en hälsofrämjande arbetsplats och vara uthållig i detta. Det innebär att ett hälsofrämjande perspektiv genomsyrar organisation, processer och kultur. Det innebär vidare att stärka det som främjar hälsa och arbetsengagemang, såsom ett tydligt och aktivt ledarskap, stor delaktighet från medarbetarna, ett eget ansvar för den personliga hälsan och prestationen. Förvaltningens chefer ska ha goda organisatoriska förutsättningar som gör att de kan fokusera på och utveckla grunduppdraget och bidra till tillit och trygghet. Även en god internkommunikation är en grundförutsättning för en bra arbetsmiljö, förvaltningen ska arbeta för att bli en kommunikativ organisation.

Det är en självklarhet att förvaltningen ska vara en arbetsplats fri från kränkningar och trakasserier. Förvaltningen ska fortsätta att öka kunskapen och medvetenheten om normer för att därigenom kunna arbeta normkritiskt, med målet att vara en inkluderande arbetsplats för alla.

Inköp och upphandling arbetar utifrån följande mål för den organisatoriska och sociala arbetsmiljön:

*På Inköp och upphandling ska vi känna stolthet över det arbete vi utför. Vi vet våra uppdrag och vad som förväntas av oss. Medarbetare och chef tar tillsammans ansvar för att det finns en balans mellan krav och resurser och möjlighet till återhämtning. Vi har förutsättningar för att utföra ett bra arbete och det finns ett kommunikativt ledarskap, som uppmuntrar till tidig och öppen dialog. Vår kultur ska vara inkluderande och präglas av tillit, öppenhet och delaktighet.*

2023 blir förvaltningen en av stadens tre leverantörer av digitala tjänster. Detta kommer att ställa krav på förvaltningens kompetensförsörjning. Bra kommunikation och god samverkan såväl internt som externt är en förutsättning för att lyckas. Chefer tillsammans med skyddsombud och fackliga företrädare är nyckelfunktioner, men alla medarbetare ska känna delaktighet i arbetet.

Genom att medarbetarna får adekvat kompetensutveckling, bidrar det till att medarbetarna fortsätter att utvecklas med de utmaningar och nya uppdrag förvaltningen har. Kompetensförsörjning handlar också om att attrahera och rekrytera medarbetare. En systematik för hur förvaltningen arbetar med kompetensförsörjning kommer att utvecklas under 2023.

Under de senaste åren har förvaltningen fått utökade uppdrag, vilket inneburit utvecklad verksamhet och många nya medarbetare. I en liten organisation får det stor påverkan både genom nya uppdrag och förändring i arbetssätt men också kring frågor som rör organisationskulturen.

Under slutet av 2022 påbörjades en extern genomlysning i förvaltningen med syfte att utveckla organisationen framåt. Detta arbete kommer att fortsätta under 2023.

## 2.3 Ekonomi

Nämndens verksamhet finansieras huvudsakligen av provisionsintäkter på upphandlade ramavtal. Utöver det består intäkterna av fakturering för digitala tjänster inom uppdraget som tjänsteleverantör till staden, nämndbidrag och konsultintäkter.

Kostnaderna utgörs till största del av personalkostnader. Övriga kostnader är främst kopplade till uppdraget som tjänsteleverantör, men består även av andra kostnader så som lokaler och IT-relaterade kostnader.

Den ekonomiska ramen ökar under 2023, bland annat på grund av nämndens nya uppdrag som tjänsteleverantör av digitala tjänster. Även provisionsintäkterna på upphandlade ramavtal förväntas öka under året. Intäkterna avseende provision ökade kraftigt under 2022, bland annat på grund av ökade volymer och inflation. Denna utveckling förväntas fortgå under 2023.

Förändringar avseende vilka områden som samordnas inom stadengemensamma ramavtal kan få betydande påverkan på nämndens ekonomi, vilket innebär att förvaltningen behöver ha goda reserver för att hantera ekonomiska upp och nedgångar.

Under 2023 avvecklas till exempel ramavtalsområdet ”Vård och omsorgsboende för äldre”, då Äldre samt vård och omsorgsförvaltningen – efter stadsdelsomvandlingen – är enda upphandlande organisation och aktuell nämnd beslutat att upphandla nytt ramavtal för den egna organisationen. Detta kommer att få betydande påverkan på förvaltningens framtida provisionsintäkter, till viss del redan under 2023.

På det stora hela ser prognosen för förvaltningens ekonomi god ut. För att leverera en verksamhet med hög kvalitet, samtidigt som en ekonomi i balans bibehålls, fortsätter förvaltningen att arbeta med intern kostnadseffektivitet och prioritering av arbetsuppgifter.

## 2.4 Omvärldsanalys

Nämndens och förvaltningens verksamhet påverkas såväl av det som händer internationellt och i den globala omvärlden, som nationellt och i regionen och staden. Nedan beskrivs några områden som påverkar verksamheten.

### **Risk och säkerhetsfrågor**

Trygghet och säkerhet står högt på samhällsagendan på grund av flera händelser de senaste åren, så som pandemin och kriget i Ukraina. Osäkerhet i försörjningskedjor och på leverantörsmarknaden påverkar hela samhället i allmänhet och inköpsområdet i synnerhet.

### **Ekonomi och kostnadseffektivitet**

Prisökningar och inflation är i fokus såväl globalt som lokalt. Ökade priser ger ett än starkare incitament att minska (eller åtminstone inte öka) kostnaderna för inköp i stadens verksamheter. För förvaltningen innebär det att vi behöver utveckla vårt arbete inom området och visa hur vi bidrar till att hålla nere kostnaderna för staden.

### **Energi**

Osäkerhet på energiområdet påverkar både leverantörer och stadens verksamheter. Kostnadsutvecklingen inom el och energi blir alltmer kännbar och påverkar stadens verksamheter i olika hög grad. Samtidigt som utvecklingen inom området skapar oro och kan påverka stadens verksamheter negativt, kan den också leda till nya incitament för klimatsmarta alternativ, cirkulära lösningar och andra omställningar.

### **Sund konkurrens och näringsliv**

Stadens inköp från externa leverantörer omsätter 26 miljarder kronor, och utgör cirka 40 procent av stadens omsättning. Därför är det viktigt att stadens inköp bidrar till ett sunt näringsliv och motverkar osund konkurrens och oegentligheter. Frågan kopplar även till det stadens arbete inom trygghet och säkerhet och det näringslivsstrategiska området.

## **Klimat**

Enligt stadens Miljö- och klimatprogram ska klimatpåverkan från inköp minska mycket kraftigt. Det innebär att kunskapen kring inköps klimatpåverkan behöver omsättas till praktisk verksamhet, såväl i staden som i förvaltningen.

### **Ny Styrmodell och nya uppdrag (digitala tjänster) + Digitalisering**

Förvaltningen tar över tjänsteområde Inköp\* 2023, med fokus på att utveckla och förvalta digitala tjänster som stödjer stadens gemensamma inköpsprocess. Utveckling av ULA (stadengemenstamt stöd för upphandlings-, leverantörs- och avtalshantering) pågår och behöver fokuseras på, såväl internt i förvaltningen som i staden. Nyttorna utifrån koncernens och kundernas perspektiv behöver fortsatt kommuniceras och detaljeras under 2023. Samtidigt behöver förvaltningen arbeta för att i högre grad använda digitaliseringens möjligheter inom vår ordinarie verksamhetsutveckling.

*\* Tjänsteområde Inköp*

*Göteborgs stad delar in de digitala tjänsterna i tjänsteområden. Det är till exempel områden för ekonomi, HR och kommunikation. Ett av tjänsteområdena kallas Inköp. I området ingår alla digitala tjänster som täcks av inköpsprocesserna från att en inköpsverksamhet planeras till att upphandling och inköp görs och en faktura betalas. Göteborgs stad har idag digitala tjänster som exempelvis stödjer beställning genom elektronisk handel och digital hantering av fakturor.*

### 3 Riskhantering

Nämndens ansvar vad gäller verksamhetsövergripande riskhantering beskrivs i Göteborgs stads riktlinje för styrning, uppföljning och kontroll. Med riskhantering avses samordnade aktiviteter för att styra och leda en organisation med avseende på risk. Att identifiera, analysera och utvärdera risker och därefter besluta om hur riskerna ska behandlas och följas upp är en del av riskhanteringen.

I december 2022 beslutade nämnden om en samlad riskbild och åtgärdsplan för 2023 samt en Internkontrollplan för 2023, som presenteras i bilaga till denna rapport.

Åtgärderna i åtgärdsplanen tas om hand i förvaltningens avdelningsplaner, jämte arbete utifrån mål och uppdrag i Nämndens budget och verksamhetsplan.



## 4 Grunduppdraget

Nämndens grunduppdrag beskrivs i nämndens reglemente. (se tidigare avsnitt 2.1)

Förvaltningen har inlett ett arbete med ökad processorientering kopplat till arbetet med grunduppdraget. Detta arbete kommer att utvecklas vidare under 2023.

Huvudprocesserna ska förverkliga organisationens grunduppdrag och behöver definieras utifrån vilket värde de ska skapa för kunderna.

### **Fånga stadens behov inom inköp och upphandling**

Förvaltningen arbetar proaktivt för att fånga kundernas behov inom inköps- och upphandlingsområdet, för att kunna utveckla tjänsterna tillsammans med kunderna, utifrån omvärld, marknad, lagstiftning och politisk styrning. Från och med 2023 är nämnden även tjänsteleverantör av digitala tjänster inom inköpsområdet.

Dialog med kunder och leverantörer sker bland annat inom ramen för inköpscentralens och det inköpsstrategiska arbetet. Inom olika uppföljningar och kund- och leverantörsundersökningar fångas även behov och utvecklingsmöjligheter. Dessa blir underlag för förbättringsåtgärder för att komma till rätta med eventuella avvikelser och brister, så att förvaltningen kan driva utveckling som ökar ändamålsenligheten, effektiviteten och nyttan för dem som verksamheten riktar sig till.

Förvaltningen har tagit fram en dialogmodell som implementeras under 2023. Dialogmodellen ska säkerställa en röd tråd mellan behov och tjänster så att insikter om kundernas behov omhändertas och omsätts

För att öka inköpsmognaden i staden så att inköpen i än högre grad bidrar till att uppfylla stadens övergripande mål, arbetar förvaltningen för att säkerställa god kunskap om stadens inköp för att därigenom kunna utveckla och ta fram strategier baserade på fakta.

Enligt stadens riktlinje för inköp och upphandling ansvarar nämnden för att övergripande uppföljningar av stadens samlade inköp och upphandlingar sker, och att resultatet av uppföljningarna rapporteras som ett underlag till det politiska budgetarbetet. På så sätt synliggörs stadens inköp och blir ett underlag inför kommande års budgetarbete.

Förutom den spendrapport som förvaltningen tar fram över inköp från externa leverantörer, har förvaltningen även tagit fram en miljöspendanalys, med klimatindikatorer på stadens inköp för att se vilka delar av stadens inköp som har störst miljöpåverkan.

Förvaltningen genomför även en årlig inköpsmognadsmätning, som ger förvaltningen ett underlag att agera dels utifrån ett "hela-staden" perspektiv, dels utifrån hur enskilda nämnder och bolag kan arbeta för att utveckla sin inköpsmognad.

### **Ta fram strategier för stadens arbete inom inköp och upphandling**

Enligt stadens riktlinje för Inköp och upphandling ska all anskaffning av varor, tjänster och entreprenader baseras på en helhetssyn där stadens gemensamma bästa har företräde framför enskild verksamhets intresse.

Nämndens verksamhet är av strategisk betydelse för att staden utifrån uppställda krav ska kunna uppnå bästa möjliga affärsvillkor.

På övergripande nivå antar Inköps- och upphandlingsnämnden en Inköpsplan för

staden. I Inköpsplanen fastställs prioriteringsordning för kategoriarbetet i Göteborgs Stad. Kategoristyrning är en metod för styrning mot gemensamma mål och genomförs av representanter för de största köparna i samverkan med Inköps- och upphandlingsnämnden. Kategoriarbetet utgår ifrån leverantörsmarknaden och har till syfte att bland annat utveckla marknaden utifrån stadens målsättningar, behov och krav.

Förvaltningens arbete med kategoristyrning startade 2019 och omfattar nu ett antal kategorier inom bland annat livsmedel, tekniska konsulter och socialt boende. Under 2023 kommer hela IFO-FH området omfattas av kategoriplaner.

Förutom inköpsplan beslutar nämnden också om vilka områden som ska omfattas av samordning inom Inköpscentralen. Det sker utifrån angelägenhet och väsentlighet och nämnden ansvarar för att upphandling genomförs inom beslutade områden och att ramavtal tecknas.

Nämnden företräder staden i samarbete med andra upphandlande myndigheter och enheter. Nämnden får även, när så är lämpligt, samverka i specifika upphandlingar med andra inköpscentraler eller upphandlande myndigheter/enheter inom offentlig sektor. Som inköpscentral får nämnden även ingå samverkansavtal med kommuner, kommunalförbund och andra upphandlande myndigheter/enheter inom Göteborgsregionen. Dessa ingår då som beställare från nämndens ramavtal.

Nämndens agerande på marknaden ska präglas av långsiktig affärsmässighet och leda till en marknadssituation som präglas av uthållighet och väl fungerande konkurrens.

Nämnden arbetar för att öka inköpsmognaden i hela staden. För att arbetet ska baseras på en helhetssyn där stadens gemensamma bästa har företräde framför enskild verksamhets intresse, behöver strategierna baseras på fakta och utvecklas tillsammans med kunderna, för att skapa en gemensam förståelse om vad som är bäst för staden.

Ett exempel är förvaltningens arbete inom sund konkurrens. För att stödja staden att agera mer likvärdigt mot fusk och oegentligheter har förvaltningen under 2022 arbetat fram en process för samordnade kontroller i riskbranscher. Detta arbete kommer att utvecklas under 2023, tillsammans med stadens förvaltningar och bolag.

### **Stödja staden med tjänster inom inköp och upphandling**

Nämnden stödjer staden med tjänster inom nämndens alla verksamhetsområden. Förutom de tjänster som är kopplade till uppdraget som inköpscentral, arbetar förvaltningen med olika kunskapshöjande, samordnande och uppföljande insatser inom hållbarhetsområdet, så som sund konkurrens, social hållbarhet och miljö.

Förvaltningen samordnar och driver nätverk inom inköpsområdet och stöttar stadens verksamheter med utbildningar och rådgivning, bland annat inom upphandlingsjuridik. Nämnden erbjuder även specialistkompetens i form av konsulttjänster internt i staden.

Nämnden är från och med 2023 leverantör av gemensamma tjänster, enligt gällande samordnings-, styr- och finansieringsmodell, åt övriga nämnder och styrelser. Nämnden är tjänsteleverantör av digitala tjänster. Ansvaret innefattar att utveckla, förvalta och leverera digitala tjänster för att stödja stadens gemensamma inköpsprocess.

## 4.1 Mått och indikatorer

Förvaltningen föreslår ett antal mått/indikatorer kopplat till verksamhetens arbete inom grunduppdraget och till de mål och strategier som föreslås prioriteras. Måtten och indikatorerna utgår från effekter för de verksamheten är till för ger en god bild av hur verksamheten bidrar till ekonomisk, ekologisk och social hållbarhet i staden.

### Mått och indikatorer

	2021	2022	2023 (Mål)
Andel av stadens inköp som omfattas av kategoriarbete	8%	resultat kommer i slutet av mars	högre än 2022
Andel beställare i staden som genomfört stadens grundläggande beställarutbildning	-	47 %	65 %
Andel upphandlingar som är klara 6 månader innan planerad avtalsstart	22 %	40 %	70%
Andel fossilfria fordon (lätta) i avtal som klassats som transporttjänst eller transportintensiva i förvaltningens upphandlingar	41 %	42%	50
Andel fossilfria fordon (tung) i avtal som klassats som transporttjänst eller transportintensiva i förvaltningens upphandlingar	41 %	43%	50
Antal personer som fått sysselsättning genom stödfunktionens arbete	84	90	100

# 5 Kommunfullmäktiges mål till nämnden 2023

Kommunfullmäktigs budget innehåller olika mål och uppdrag riktade till stadens förvaltningar och bolag. Vissa uppdrag är riktade särskilt till nämnden.

Förvaltningen föreslår att nämnden, utöver de uppdrag som särskilt riktats till nämnden, prioriterar fyra av målen i KF:s budget.

- Göteborgs Stad ska styras transparent och resurseffektivt
- Göteborgs stads inköp- och upphandlingsprocesser ska bli mer effektiva och bidra till att nå samtliga hållbarhetsmål
- Göteborgs klimatavtryck ska kraftigt minska för att vara nära noll senast 2030 i linje med Göteborgs Stads miljö- och klimatprogram
- Arbetsmiljön och arbetsvillkoren för Göteborgs Stads anställda ska förbättras

## Hållbar utveckling

Enligt Göteborgs stads riktlinje för inköp och upphandling ska staden aktivt använda inköp och upphandling som verktyg för att positivt bidra till en hållbar utveckling och minimera negativ påverkan från varor och tjänster sett till hela livscykeln. Hållbar utveckling består av tre dimensioner som samspelar och stödjer varandra; social hållbarhet, ekologiska hållbarhet och ekonomisk hållbarhet. Ett livscykelperspektiv innebär att alla faser från utvinning och produktion till användning eller utförande samt vilket avfall som genereras från varan eller tjänsten beaktas utifrån de tre dimensionerna.

För de prioriterade målen beskrivs strategier med koppling till hållbarhetsperspektiven.

## 5.1 Göteborgs Stad ska styras transparent och resurseffektivt.

### *Budgetkategori*

#### *Ledning och styrning*

### Nämndens omhändertagande av målet

Stadens inköp från externa leverantörer motsvarar ungefär 26 miljarder kronor årligen. Det innebär att inköp är ett mycket viktigt område att fokusera på i stadens arbete för ökad resurseffektivitet. Det är också viktigt att stadens inköp bidrar till ett sunt näringsliv och motverkar osund konkurrens och oegentligheter.

Förvaltningen driver stadens inköpsstrategiska arbete och kommer under 2023 att utöka stadens arbete inom kategoristyrning. Omvärldsanalys utvecklas vidare inom ramen för Inköpsanalysfunktionen.

Inköpscentralen tillhandahåller avtal för stadens verksamheter inom cirka 240 avtalsområden. Avtalen tas fram i samarbete med beställande organisationer. Förvaltningen kommer under året att implementera strategiska val i Inköpscentralens arbete och säkerställa transparens i produktionsplaneringen.

Stadens riktlinje för inköp och upphandling pekar på möjligheterna att genom inköp och upphandling bidra till en hållbar utveckling, såväl vad gäller ekonomisk, social och ekologisk hållbarhet. Riktlinjen gäller för alla stadens nämnder och styrelser.

För att öka inköps- och beställarkompetensen i staden har nämnden tagit fram en handlingsplan, som beslutats i KF. Nämnden har följt upp handlingsplanen och KF har därefter förlängt den, med beslut om ny uppföljning 2023.

### ***Strategier***

- Verka för att förvaltningens ramavtal bidrar till lägre inköpskostnader och minskad inköpsvolym i staden
- Ställa och följa upp hållbarhetskrav inom ramen för Inköpscentralens arbete
- Ställa och följa upp hållbarhetsmål inom det stadenövergripande kategoriarbetet
- Utveckla arbetet med samordnade kontroller inom sund konkurrens - i samverkan med stadens förvaltningar och bolag
- Stadenövergripande uppföljning av KF:s handlingsplan för ökad inköps- och beställarkompetens

## **5.2 Göteborg stads inköp- och upphandlingsprocesser ska bli mer effektiva och bidra till att nå samtliga hållbarhetsmål.**

### ***Budgetkategori***

#### ***Inköp- och upphandling***

### **Nämndens omhändertagande av målet**

Enligt stadens riktlinjer för Inköp och upphandling ska all anskaffning av varor, tjänster och entreprenader baseras på en helhetssyn där stadens gemensamma bästa har företräde framför enskild verksamhets intresse. Varje nämnd och styrelse i staden är en egen upphandlande myndighet och ansvarar för sin egen interna kontroll i frågor som rör inköp och upphandling. Därutöver har Stadsrevisionen, genom ett särskilt uppdrag från Kommunfullmäktige, ansvar för att löpande följa stadens upphandlings- och inköpsverksamhet. Inköps- och upphandlingsnämnden har, genom sitt reglemente, ett huvudansvar för stadens gemensamma inköpsprocess och ska i nära samverkan med stadens förvaltningar och bolag arbeta aktivt med att effektivisera processen. Inköps- och upphandlingsnämnden har, genom sitt reglemente, därtill ett ansvar för samordning av tecknande av ramavtal och är inköpscentral och därmed avtalspart för de ramavtal nämnden tecknar.

För att utveckla och effektivisera Göteborgs Stads inköps- och upphandlingsverksamhet har Göteborgs Stad en gemensam inköpsprocess. För att stötta den gemensamma processen har staden gemensamma digitala tjänster, där processer och tjänster tillsammans säkerställer att staden arbetar på likartat sätt med hög kvalitet och hög effektivitet. När nämnden har ansvar för såväl processer som digitala tjänster ökar möjligheten att utveckla dessa samordnat.

### ***Strategier***

- Utveckla gemensamma arbetsprocesser, nyckeltal och digitala stöd för att effektivisera stadens inköpsprocesser (så som stöd vid upphandling, leverantörs och avtalshantering). Arbetet sker tillsammans med stadens verksamheter.
- Arbeta via nätverk och samverkansgrupper för att skapa framdrift och utveckling av stadens inköp och upphandlingsprocesser. Ett exempel är Nätverket för stadens Inköps- och upphandlingsansvariga.
- Fortsätta och utveckla arbetet med social hänsyn tillsammans med Arbetsmarknad och vuxenutbildning, med ökat fokus på jämställdhetsperspektivet
- Fortsätta och utveckla förvaltningens arbete med samordnade kontroller för sund konkurrens och arbetsrättsliga villkor

## 5.3 Göteborgs klimatavtryck ska kraftigt minska för att vara nära noll senast 2030 i linje med Göteborgs Stads miljö- och klimatprogram.

### *Budgetkategori*

*Miljö- och klimat*

### Nämndens omhändertagande av målet

Under 2022 har stadens riktlinje för Inköp och upphandling uppdaterats, bland annat med ökat fokus på miljö och klimat. Göteborgs Stads ambition är att till 2030 bli en hållbar stad. Det betyder att bland annat att klimatpåverkan från inköp behöver minska mycket kraftigt och i snabb takt. Det innebär i sin tur att de totala inköpen måste minska och det är därför viktigt att varje verksamhet har tydliga inköpsrutiner där varje inköp behovsprövas. Cirkulära lösningar ska eftersträvas, relevanta miljökrav ska ställas och följas upp och upphandlingar kan utformas för att främja innovation och nya lösningar. Att göra inköp och upphandling efter den cirkulära ekonomins principer innebär att uttaget av råvaror, framför allt fossila och ändliga, ska minimeras, och att material som köps in ska ingå i ett giffritt kretslopp. Att i större utsträckning dela på produkter genom att låna, hyra eller anlita tjänster är en central del av den cirkulära ekonomin.

Riktlinjen är beslutad i Kommunfullmäktige och gäller för stadens förvaltningar och bolag.

### *Strategier*

- Utveckla arbetet med Miljöspendanalys genom att arbeta med specifika klimatdata, och därigenom bättre kravställning och uppföljning av klimatpåverkan av inköp
- Arbeta inom Inköpscentralens uppdrag för att underlätta för beställare att göra hållbara val genom minskade sortiment och cirkulära varor och tjänster
- Fortsatt arbete med samtliga hållbarhetsperspektiv samt näringslivsperspektivet inom kategoriarbetet.
- Fortsatt kommunikation av Riktlinjen för Inköp och upphandling - med särskilt fokus på Hållbarhet (riktat till stadens förvaltningar och bolag)

## 5.4 Arbetsmiljön och arbetsvillkoren för Göteborgs Stads anställda ska förbättras.

*Budgetkategori*

*Personal*

### **Nämndens omhändertagande av målet**

Förvaltningen arbetar aktivt för att skapa värde tillsammans med dem vi är till för. På så sätt stärks meningsfullheten och stoltheten hos våra medarbetare. Genom kundfokus, kommunikativt ledarskap och en hälsofrämjande och inkluderande arbetsmiljö blir vi en attraktiv arbetsgivare med god arbetsmiljö och goda arbetsvillkor.

### **Strategier**

- Utveckla arbetet med kommunikativ organisation
- Hälsofrämjande arbete med fokus på gemensam förståelse av förvaltningens mål, uppdrag och vem vi är till för
- Fortsatt arbete med inkludering och jämställdhet

## 6 Kommunfullmäktiges uppdrag till nämnden 2023

Uppdrag från Kommunfullmäktige	Nämndens omhändertagande av uppdraget
<p>Alla nämnder och styrelser får i uppdrag att stärka de organisatoriska förutsättningarna för första linjens chefer och genomföra utbildningar om tillitsbaserat ledarskap.</p> <p><b>Budgetkategori</b> <i>Personal</i></p>	<p>Förvaltningen har ett nära ledarskap, vilket innebär få antal medarbetare per chef. Detta är en viktig grundförutsättning för chefens arbetsmiljö. Utöver detta så kommer den interna kommunikationen mellan ledning och första linjens chef förstärkas. Förvaltningen säkerställer utbildning för chefer om tillitsbaserat ledarskap.</p>
<p>Alla nämnder och styrelser får i uppdrag att arbeta för att andelen arbetade timmar som utförs av timanställda inte överstiger fem procent.</p> <p><b>Budgetkategori</b> <i>Personal</i></p>	<p>Förvaltningens verksamhet innebär att timanställda mycket sällan används. Detta ska fortgå även under 2023.</p>
<p>Nämnden för inköp- och upphandling får i uppdrag att i samverkan med AB Framtiden, stadsmiljönämnden, stadsfastighetsnämnden och Higab testa krav på kollektivavtal i ett enskilt upphandlat bygg- och anläggningsprojekt. Utvärdering ska ske med särskild hänsyn till möjligheter för små och medelstora företag att delta samt de ekonomiska konsekvenserna.</p> <p><b>Budgetkategori</b> <i>Inköp- och upphandling</i></p>	<p>Förvaltningen inleder dialog med berörda förvaltningar och bolag för att identifiera en lämplig upphandling där uppdraget kan omhändertas.</p> <p>Förvaltningen upphandlar inga egna bygg- och anläggningsprojekt.</p>
<p>Nämnden för inköp- och upphandling får i uppdrag att ställa krav på arbetsvillkor motsvarande fullvärdiga svenska kollektivavtal och meddelarfrihet vid samtliga upphandlingar</p> <p><b>Budgetkategori</b> <i>Inköp- och upphandling</i></p>	<p>Uppdraget hanteras i steg. Primärt är fokus på riskbranscher.* I kommande steg genomför förvaltningen en utredning kring en grundnivå för övriga upphandlingar och avtal. Utredningen presenteras under andra halvan av 2023, jämte förslag på fortsatt arbete.</p>
<p>Nämnden för inköp- och upphandling får i uppdrag att främja och stötta deltagande från små- och medelstora producenter, exempelvis genom uppdelade upphandlingar och minskad byråkrati.</p> <p><b>Budgetkategori</b> <i>Inköp- och upphandling</i></p>	<p>Förvaltningen arbetar inom ramen för det Näringslivsstrategiska programmet och implementerar slutsatserna från den utredning som genomfördes under 2022.</p>
<p>Nämnden för inköp- och upphandling får i uppdrag att använda möjligheterna</p>	<p>Förvaltningen har dialog med stadens förvaltningar och bolag, utifrån intentionen</p>



Uppdrag från Kommunfullmäktige	Nämndens omhändertagande av uppdraget
<p>med den nya lagstiftningen för sociala företag att etableras och bidra till välfärden. Det kan exempelvis ske genom fler reserverade upphandlingar, idéburet offentligt partnerskap eller andra samverkansformer.</p> <p><b>Budgetkategori</b> <i>Inköp- och upphandling</i></p>	<p>i uppdraget. Förvaltningen är aktiv i Sakfrågeforum, som är en mötesyta mellan idéburen sektor och stadens upphandlade aktörer. Förvaltningen utökar även dialogen med de verksamheter som upphandlar välfärdstjänster för att ta tillvara möjligheterna med den nya lagstiftningen.</p>
<p>Nämnden för inköp- och upphandling får i uppdrag att säkerställa att de köttprodukter som Göteborg Stad köper in är ekologiska eller naturbetade, uppfyller minst svenska djurskyddskrav samt är närproducerade i så stor utsträckning som möjligt. All fisk ska vara miljömärkt och inte bottentrålad.</p> <p><b>Budgetkategori</b> <i>Inköp- och upphandling</i></p>	<p>Förvaltningen upphandlar kommande ramavtal med ett sortiment utifrån intentionen i uppdraget. Förvaltningen ser att en avvägning behöver göras mellan ekologiskt och svenska djurskyddskrav. Ramavtalen tas fram tillsammans med stadens förvaltningar och bolag, för att täcka deras behov.</p>
<p>Alla nämnder och styrelser får i uppdrag att aktivt arbeta med hållbarhetsperspektiven i budget- och uppföljningsprocesser. Detta gäller även jämställdhetsperspektivet och framför allt i investeringsbudgetar.</p> <p><b>Budgetkategori</b> <i>Ledning och styrning</i></p>	<p>Förvaltningen har integrerat hållbarhetsperspektiven i omhändertagande av mål och uppdrag. Könsuppdelad statistik tas fram inom arbetet med social hänsyn och förvaltningen arbetar för ökad jämställdhet inom ramen för det arbete som bedrivs inom stödfunktionen för social hänsyn.</p>

*\* Riskbranscher*

*I Statlig samverkan mellan Migrationsverket, Arbetsförmedlingen, Skatteverket, Ekobrottsmyndigheten, Jämställdhetsmyndigheten, Polisen, Försäkringskassan och Arbetsmiljöverket har sex branscher prioriterats nationellt för statliga kontroller. Av dessa har staden stora inköpsvolymerna inom bygg/anläggning, lokalvård och transport. Förvaltningen har identifierat att staden även bör se delar av vård/omsorg som en riskbransch. En bedömning görs i alla förvaltningens upphandlingar, enligt krav i LOU. Om det bedöms vara behövligt ställs arbetsrättsliga villkor vilket leder till att även andra områden än nämnda branscher kan omfattas av arbetsrättsliga krav.*

# 7 Resursfördelning

## 7.1 Effektiv resursanvändning

Nämnden arbetar framför allt med effektiv resursanvändning utifrån kundperspektivet och vad nämndens arbete kan innebära för verksamheterna i staden. Stadens förvaltningar och bolag gör årligen inköp på ca 26 miljarder kronor, varav ca 6 miljarder kronor är avrop på de ramavtal som Inköps- och upphandlingsnämnden upphandlar. Att bidra till bra inköpsprocesser, höjd inköps- och beställarkompetens och ramavtal som hjälper förvaltningar och bolag att hålla ned sina inköpskostnader har stor påverkan på stadens effektiva resursutnyttjande. Nämnden kommer därför fortsatt att utveckla sitt arbete inom gemensam inköpsprocess och med kategoristyrning som metod för styrning av inköpen. Nämnden arbetar också med den interna effektiviteten, i enlighet med kommunfullmäktiges budget, för att ta ansvar för en god ekonomisk hushållning samt för att allokera utrymme till nämndens grunduppdrag samt de mål och uppdrag som kommunfullmäktige beslutat.

## 7.2 Driftbudget

Belopp tkr	Budget 2023	Prognos 2022	Diff budget 2023 - prognos 2022	Budget 2022
Försäljning konsulttjänster	42 705	4 845	37 860	4 645
Provisionsintäkter	89 300	81 000	8 300	75 000
Övriga intäkter	100	100	0	100
Verksamhetens intäkter	132 105	85 945	46 160	79 745
Personalkostnader	-80 141	-61 704	-18 437	-63 704
Lokalkostnader	-5 901	-5 705	-196	-5 705
Övriga verksamhetskostnader	-54 063	-16 536	-37 527	-18 336
Verksamhetens kostnader	-140 105	-83 945	-56 160	-87 745
Verksamhetens nettokostnad	-8 000	1 000	-7 000	-8 000
Kommunbidrag	8 000	8 000	0	8 000
Resultat	0	10 000	-10 000	0